

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра Загального землеробства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Інтродукція нішевих культур
Викладач	Ольга АНДРЕЙЧЕНКО кандидат с.-г. наук, старший викладач кафедри загального землеробства
Контактний телефон	+38 (099)763-11-04
E-mail	andreichenko.olha@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120. Формат: очний (offline/ face to face) дистанційний (online). Мова викладання: українська
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Meet, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів теоретичних знань з інтродукції та використання нішевих культур, з урахуванням біологічних особливостей та агротехнічних вимог.

Завданням вивчення дисципліни ознайомити з поняттям нішевих культур, їх походженням і перспективами використання, біологічними і екологічними особливостями. Набуття здобувачами знань з планування технологій вирощування і збуту врожаю.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- господарське значення нішевих культур;
- особливості росту і розвитку рослин;
- особливості технологій вирощування культур;
- агротехнічні заходи вирощування нішевих культур;
- методи підвищення урожайності та якості отриманої продукції.

вміти:

- обґрунтовувати доцільні строки й методи посіву та посадки нішевих культур з урахуванням їх біології та напрямку використання врожаю;
- планувати своєчасне проведення агротехнічних заходів вирощування нішевих культур з урахуванням ґрунтово-кліматичних умов;
- організовувати та здійснювати збирання врожаю, оцінювати якість продукції та визначати перспективні напрями її збуту.

набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію з учасниками агропромислового виробництва.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ. Виробництво нішевих культур у світі та Україні. Сучасний стан та перспективи розвитку вирощування нішевих культур.

Тема 2. Особливості інтродукції нішевих культур.

Тема 3. Вирощування злакових нішевих культур (сорго, спельта).

Тема 4. Вирощування екзотичних злакових культур (кіноа, амарант).

Тема 5. Вирощування олійних нішевих культур (льон, кунжут).

Тема 6. Вирощування бобових нішевих культур (нут, сочевиця).

Тема 7. Вирощування коренеплодних нішевих культур (батат, дайкон).

Тема 8. Вирощування овочевих нішевих культур (спаржа, листовий салат).

Тема 9. Вирощування ягідних нішевих культур (ожина, обліпіха).

Тема 10. Вирощування нішевих спецій (гірчиця, шафран).

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший модуль – 50 балів, другий модуль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних, семінарських або лабораторних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література

1. Мазур В.А., Ткачук О.П., Дідур І.М., Панцирева Г.В. Особливості технології вирощування малопоширених зернобобових культур: монографія. Вінниця : ТВОРИ, 2021. 172 с.
2. Гаврись І.Л., Вдовенко С.А., Шеметун О.В. Кутовенко В.Б. Малопоширені культури закритого ґрунту: монографія. Вінниця : ТВОРИ, 2021. 256 с.
3. Кравченко В. С. Біологічні особливості і вирощування малопоширених овочів : навч. посібн./ О. І. Улянич та ін. Умань : Візаві, 2018. 278 с.
4. Каленська С. М., Новицька Н. В. Нішеві культури. Курс лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «Магістр» спеціальності 201 «Агрономія». Ч. 1. Київ : Компринт, 2024. 102 с.
5. Зінченко О. І., Салатенко В. Н., Білоножко М. А. Рослинництво: Підручник. Київ : Аграрна освіта, 2001. 591 с.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри загального землеробства, протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.